

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kirjanpito ja raportoitava tietosisältö

Pasi Leppänen, neuvotteleva virkamies

9.1.2020

Automatisoitu talousraportointi

**Paljon tuttua, mutta
tarkennettavaakin voi löytyä**

Talouden säännökset ja ohjeet

Talousarvio ja -suunnitelma	Kirjanpito ja tilinpäätös	Sisäinen laskenta
KuntaL 110 § Talousarvio ja -suunnitelma	KuntaL 112 § Kirjanpito KuntaL 113 § Tilinpäätös KuntaL 114 § Konsernitilinpäätös KuntaL 115 § Toimintakertomus VN:n asetus kunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista	
KuntaL 121 a § Kunnan toiminnan, talouden ja palvelutuotannon tietojen tuottaminen ja toimittaminen VN:n asetus tietojen toimittamisesta VM:n asetus tietosisällöstä (vuosittain)		
	Kirjanpitolausunkunnan kuntajaoston yleisohjeet ja lausunnot	
JHS 199 Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja -suunnitelma	JHS 192 Kuntien ja kuntayhtymien tililuettelo <i>(päivitys voimaan 2021)</i> JHS 205 Kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen raportointi <i>(voimaan 2021)</i>	JHS 203 Kuntien ja kuntayhtymien kustannuslaskenta JHS 200 Kuntien ja kuntayhtymien palveluluokitus
JHS 194 Kuntien ja kuntayhtymien XBRL-taksonomia (kokoava)		

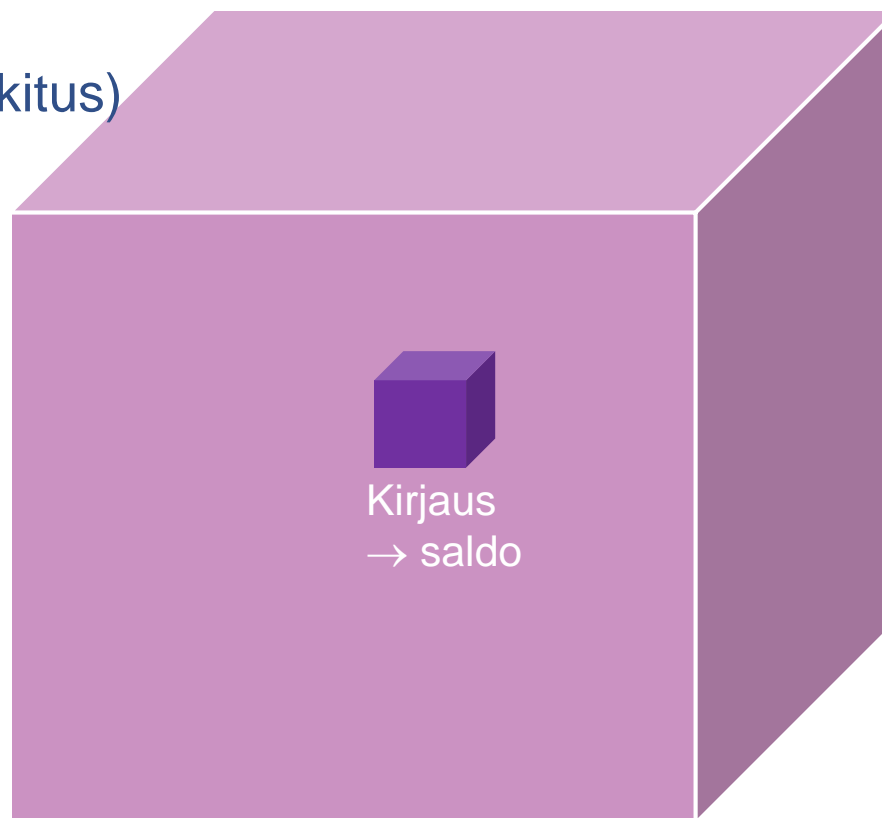
Kuntien ja kuntayhtymien taloustiedot

- Pääosa tietosisällöstä muodostuu kolmesta näkökulmasta tai ulottuvuudesta
 - **Tili**
 - kuvaa meno- tai tulolajia tai omaisuus- tai velkaerää
 - pohja tuloslaskelman ja taseen muodostamiselle
 - **Palveluluokka**
 - kuvaa mihin toimintaan erä kohdistuu (kuten nykyinen tehtäväluokka), voidaan kytkeä organisaatorakenteeseen tai muodostaa tieto erillisenä
 - liikelaitosten (ja niiden toimialan) tiedot ilmoitetaan erikseen
 - **Sektori tai vastapuoli** (Tilastokeskuksen päätös ja omat erittelytarpeet)
 - kuvaa liiketapahtuman vastapuolta
 - palvelee sisäisten erien eliminointia koko julkiselta sektorilta, kuntasektorilta, kuntakonsernista, kunnasta tai yhden palveluluokan sisältä

Ns. kuutiomalli

Palveluluokat
(JHS Palveluluokitus)

Tilit
(JHS Tililuettelo)

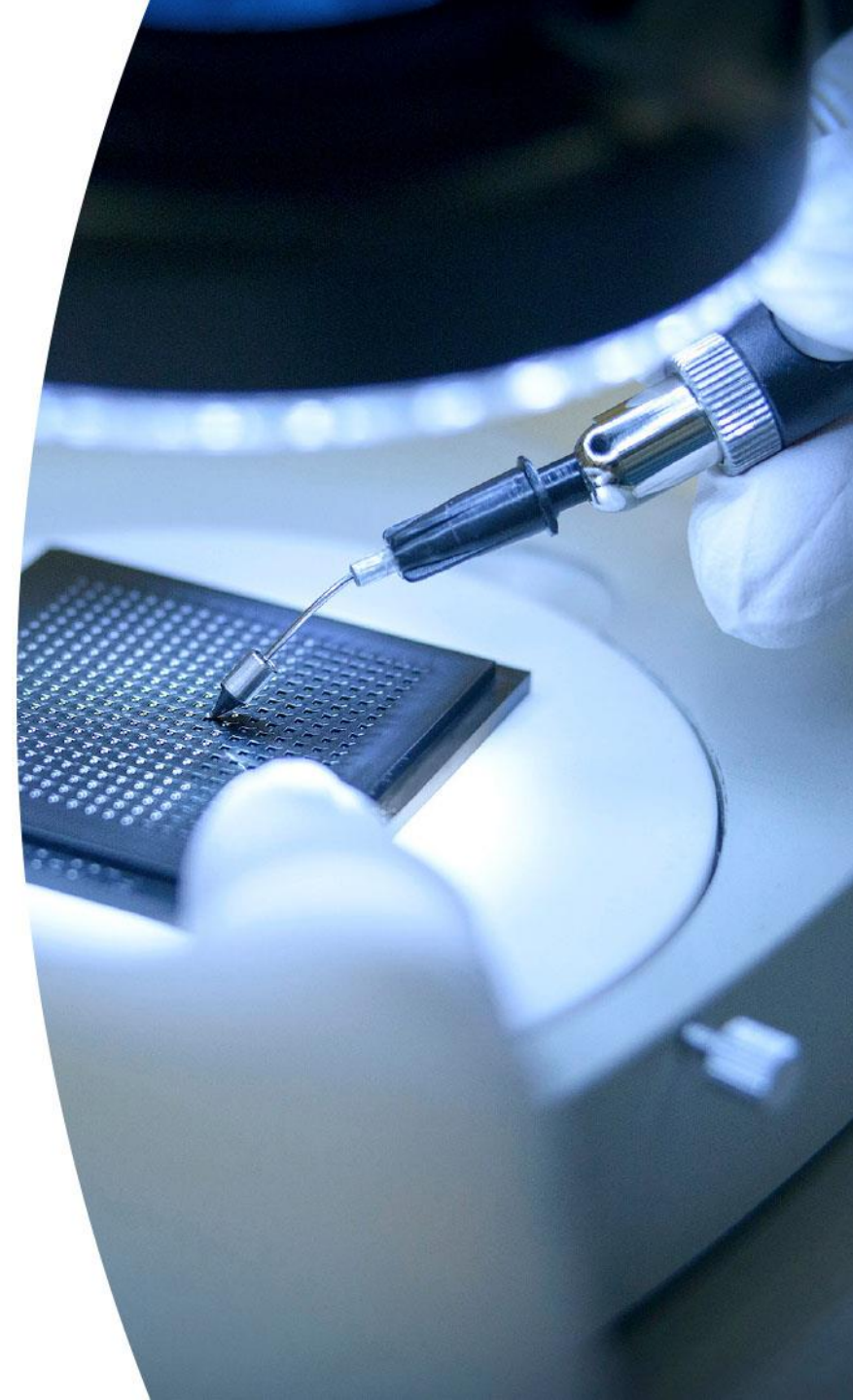

Sektorit (vastapuolet
eri tarpeisiin)

Kuntien ja kuntayhtymien taloustiedot

- Lisäksi erillisenä ilmoitettavia tietoja, esim.
 - palautusjärjestelmän arvonlisävero, luontoisetujen verotusarvot
 - suosituksen mukaiset erilliset taloustiedot: esimerkiksi takaukset, PPP-hankkeet, energiatehokkuussopimukset, tiedot omistuksista ja osingoista, investointitiedot (Tilastokeskuksen tarpeet)
 - investointitiedot pääosin pysyvien vastaavien tilien muutoksista, rakennukset kohdistettava myös niiden käyttötarkoituksen mukaan (tyypillisesti kuitenkin kirjanpidossa keskitetyllä tilapalveluyksiköllä)
 - opetusta koskevat tiedot (taulukko 41)
- Huom! Kunnan tilinpäätös tai osavuosikatsaus ovat laajemmat kuin mitä raportoidaan automatisoidusti
 - esim. talousarvion toteutumisvertailut laaditaan, vaikka niitä ei erikseen raportoida

Paljon päivämääriä ja taulukoita

Kuntien taloustietojen toimittamisen aikataulu (luonnos)

- 1) kalenterivuoden talousarviota koskevat tiedot viimeistään kalenterivuoden tammikuun 15. päivään mennessä
- 2) neljännesvuosikatsaus ajalta tammikuun alusta maaliskuun loppuun viimeistään saman vuoden huhtikuun 30. päivänä ja ajalta tammikuun alusta syyskuun loppuun viimeistään saman vuoden lokakuun 31. päivänä
- 3) puolivuosisikatsaus ajalta tammikuun alusta kesäkuun loppuun viimeistään saman vuoden elokuun 15. päivänä ja ajalta tammikuun alusta joulukuun loppuun viimeistään seuraavan vuoden huhtikuun 15. päivänä
- 4) kalenterivuotta koskeva tilinpäätösarvio viimeistään seuraavan vuoden tammikuun 25. päivänä
- 5) kalenterivuotta koskevat tilinpäätöstiedot viimeistään seuraavan vuoden huhtikuun 15. päivänä
- 6) kalenterivuotta koskevat tilinpäätöstietoja täydentävät tiedot, tiedot tuloista ja menoista palvelukohtaisesti sekä muut taloustiedot viimeistään seuraavan vuoden toukokuun 31. päivänä

Tietojen toimittaminen

- Asetus sisältää aikataulun tietojen toimittamiselle, mutta raportointikokonaisuus määräytyy tietosisällön mukaan
 - esimerkiksi puolivuosisikatsaus muodostuu neljännesvuosisiraportista (KKNR) ja tilinpäätösennusteesta (KTPE), tilinpäätöstietoina raportoidaan vain niitä tietoja joita ei ole muutoin raportoitu
 - raporttien määrä saadaan tällä tavoin mahdollisimman pieneksi
 - tilinpäätöstiedoista osa sisältyy koko vuotta koskevaan puolivuosisikatsaukseen
 - aikatauluja on mahdollista myöhemmin tarkentaa

Talousarviotiedot (15.1.)

- Kuntalain mukaiset talousarvio- ja suunnitelmatiedot kokonaistalouden tasolla
 - kunnan tai kuntayhtymän ulkoinen talousarvio liikelaitokset ja muut eriytetyt yksiköt yhdisteltynä (kuten tilinpäätöksessä)
 - sisäiset erät eliminoituna
 - ei toimiala- tai palvelukohtaista erittelyä käyttötaloudesta
 - ei konsernitasoa
 - investoinnit eritellään niiden luonteen mukaisesti tase-erittäin
 - rakennusten tase-erä tulee jaotella vielä opetus- ja kulttuuritoimen (palveluluokat 3000-3999), sosiaali- ja terveystoimen (palveluluokat 2000-2999) sekä muihin rakennuksiin
 - myös keskeneräisiksi tilikauden lopussa jäävät investoinnit esitetään siinä ryhmässä, jossa ne tullaan esittämään valmiina
 - henkilöstömäärä ilmoitetaan henkilötyövuosina

Neljännesvuosiraportointi (30.4., 15.8., 31.10., 15.4.)

- Tuloslaskelman ja taseen tilien kumulatiiviset saldot kolmen, kuuden, yhdeksän ja kahdentoista kuukauden kirjausten mukaisina koko kunnan tai kuntayhtymän tasolla
 - kunta tai kuntayhtymä mukaan lukien liikelaitokset ja muut eriytetyt yksiköt sisäiset erät eliminoituna
 - sisältävät myös Tilastokeskuksen tarvitsemat tiedot sektoreittain
- Rahoituslaskelma vain koko vuoden tiedoista (15.4.)
- Tilien saldot esitetään noudattaen yleisiä tilinpäätösperiaatteita, jolloin ne sisältävät olennaiset jaksotukset mukaan lukien suunnitelman mukaiset poistot
 - lomapalkkavelkaa ei kuitenkaan esitetä todellisen velan mukaisena, koska velan määrä ei muutu tasaisesti tilikauden aikana

Neljännesvuosiraportointi (30.4., 15.8., 31.10., 15.4.)

- Neljännesvuosiraportin yhteydessä kommentoidaan lyhyesti sanallisesti sellaisia tekijöitä, jotka eivät toteudu tasaisesti vuoden aikana
 - esimerkiksi toteutuneet tai loppuvuoden aikana toteutuvat, tiedossa olevat satunnaiset erät
 - sanallisen osuuden tarkoituksena on viestittää tekijöistä, jotka on hyvä ottaa huomioon raporttiin pohjautuvassa kunnan talouden analysoinnissa
- Investoinnit eritellään neljännesvuosittain hyödyketyypeittäin ja sektoreittain vastaavalla tavalla kuin ne esitetään rahoituslaskelmassa
 - investointimenot suoriteperusteisesti
 - siirtoja tase-erien välillä ei esitetä investointimenoina
 - luovutustulot ilmoitetaan luovutushinnan mukaisena määränä, luovutustulojen lisäksi investointien erittelyssä ilmoitetaan tiedot luovutusvoitoista ja -tappiosta

Tilinpäätösennuste (15.8.)

- Ennusteeseen sisällytetään kunta tai kuntayhtymä mukaan lukien niiden liikelaitokset ja muut eriytetyt yksiköt sisäiset erät eliminoituna
 - ”päivitetty kuluvan vuoden talousarviotieto”
 - tilinpäätösennuste esitetään ennakoitujen koko vuotta koskevien tietojen mukaisena riippumatta siitä, onko mahdollisia talousarviomuutoksia hyväksytyt
 - tietoja on mahdollista kommentoida

Tilinpäätösarvio (25.1.)

- Arvioon sisällytetään kunta tai kuntayhtymä mukaan lukien niiden liikelaitokset ja muut eriytetyt yksiköt sisäiset erät eliminoituna
 - täydellisempi arvio tilinpäätöksestä tilitasolla
 - toteutumatietoja oikaistaan mahdollisilla kirjaamattomilla tiedossa olevilla erillä
 - tuloslaskelman ja taseen tilitasoinen tieto siten, että niistä on muodostettavissa rahoituslaskelma
 - sektoritasoinen tieto esitetään Tilastokeskuksen edellyttämin osin

Tilinpäätös (15.4.)

- Rahoituslaskelma (tilinpäätökseen laaditun mukaisena)
- Konserniraportointi
 - konsernituloslaskelma, konsernitase ja konsernin rahoituslaskelma
 - tilinpäätöslaskelmien lisäksi ilmoitetaan saamisiin ja velkoihin sisältyvien laskennallisten verosaamisten ja -velkojen määrä
 - vuokravastuut liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena

Tilinpäätöstietoja täydentävät tiedot (31.5.)

- Tilastokeskuksen, valtiovarainministeriön, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä sosiaali- ja terveysministeriön tarvitsemat erilliset taloustiedot
- **Palveluluokkakohtaiset tiedot menoista, tuloista ja investoinneista**
 - tukipalvelut jaetaan muille palveluluokille siten, että tukipalvelujen muille palveluluokille jaettujen tulojen ja menojen erotus on nolla
 - jakamisessa voidaan käyttää menonsiirtoja, sisäisiä menoja ja tuloja tai vyörytyseriä
 - ulkoisten menojen tai tulojen sektoritietoa ei tarvitse sisällyttää sisäisiin eriin ja vyörytyksiin
 - palveluluokituksen kaksi tasoa: karkea (erittelemätön palvelu) ja tarkka (palveluluokittainen)
 - karkeaa luokitusta on mahdollista käyttää palvelujen ostoissa kuntasektorilta

Kehittäminen edellyttää yhteistyötä

Mihin taloushallinnossa pitää varautua

Työnjako ja muutoksen toteuttaminen

Suunnitelma tarvittavista muutoksista aikatauluineen, työnjako kunnan tai kuntayhtymän, mahdollisen palvelukeskuksen ja järjestelmätoimittajan kesken

Tekninen valmius

Tietojen toimittamisen tekninen muoto, muutokset raportteihin, testaus

Laskentatunniste

Laskentajärjestelmän tietojen sisältö ja erittelyt: tili, palveluluokka, sektori ja vastapuoli, tase-erien muutokset, muiden kuin toteutumatietojen raportointi (erilliset taloustiedot)

Prosessi

Taloushallinnon kehittäminen ja automatisointi: kirjausautomaatiikat, jakosäännöt, sisäisten erien käsittely

Mihin taloushallinnossa tulee varautua

- Laskentatunnisteen läpikäyminen
 - tili, palveluluokka, sektori ja vastapuoli
 - erityinen huomio siihen, millä tavoin palveluluokkaa koskeva tieto aikaansaadaan
 - tase-erien muutokset
 - pysyvien vastaavien, antolainauksen ja lainakannan muutokset
 - muiden kuin toteutumatietojen raportointi (erilliset taloustiedot)
 - tietojen keruun ja ylläpidon muoto – miltä osin olisi mahdollista automatisoida?

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos

pasi.leppanen@vm.fi